

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24.12.2021

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Son yıllarda TL'de değer kaybı, Merkez Bankası'nın (TCMB) enflasyon artışına rağmen sert faiz indirimlerine gitmesiyle hızlanmış ve bu yıl çift haneye ulaşmıştır. Resmi enflasyon yüzde 20'leri aşarken TCMB'nin faiz indirimlerine devam etmesiyle TL'de değer kaybı da hızla artmış dolar, Türk Lirası karşısında son 9 ayda yüzde 80 civarı değer kazanmıştır. Kurdaki artış ekonominin dengesini bozmuş zengini daha çok zengin yoksulu daha da yoksul yapmıştır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik artmış, tek kazançlı çıkan bankalarda döviz varlığı bulunan yaklaşık 100 bin milyoner olmuştur.

Dolar kurunda yaşanan istikrarsızlığa son bir ayda baktığımızda 1 Aralık tarihinde; 1 Dolar 13,26 Türk Lirası iken, 20 Aralık Pazartesi sabahı 18,36'ya yükselmiş akşamüzeri "Kur korumalı TL mevduat" mekanizmasının ilanı ile ertesi gün 21 Aralık Salı günü 18,36 TL'ye kadar yükselmiş olan dolar kuru 12-13 TL seviyesine kadar düşmüştür.

Merkez Bankası (TCMB), Resmi Gazete'nin 21 Aralık 2021 tarihli mükerrer sayısında, döviz tevdiat hesaplarının ve döviz cinsinden katılım fonlarının hesap sahibinin talebi üzerine Türk Lirası vadeli hesaplara dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine destek sağlanmasına karar verdiğini duyurmuştur.

Türk Lirası'nın değer kaybının sonucunda gıda ürünlerinden, benzine, elektrikten, doğalgaza kadar bütün ürünlere zam yapılmış, işçi, memur, emeklinin dolar karşısında eriyen maaşlarının yanı sıra yüksek fiyat artışları karşısında geçinemez hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Merkez Bankası'nın (TCMB) enflasyon artışına rağmen sert faiz indirimlerine gitmesiyle ülkede enflasyon hızla yükselmiş ve dolar başta olmak üzere dövizde ciddi artışlar yaşanmıştır. Dolar kurunun gerilemesi ile beraber tüketim ürünlerindeki fiyat artışları tekrar eski seviyesine getirilecek midir?
2. 20 ve 21 Aralık günlerinde Merkez Bankası müdahale yaptığını açıklamadığı halde, dolar kuru 18'den 13'e inerken 2 günde 7 milyar dolar harcanmıştır. Bu harcamayı yapan kimlerdir?
3. 7 milyar dolar harcayanlar dolar kurunun 18'si bulacağı haberini mi almışlar mıdır?
4. Yapılan açıklama da Türk Lirasının dolar karşısında değerinin korunması amacı ile "Kur korumalı TL mevduat" yöntemine geçilmiş ve dolar artışına paralel olarak TL dolar karşısında değer kaybettiğinde faizi dolar cinsinden ödenecek ve üstelik stopaj vergisinde de muaf tutulacağı yönündedir. Hazinesin karşılayacağı bu farkın kaynağı nedir? Halktan vergi yolu ile mi toplanacaktır?
5. Halk Türk lirasının dolar karşısında değer kaybını önlemek amacı ile daha fazla vergi ödemek sureti ile daha fazla yoksullaşmayacak mıdır?
6. Ekonomik istikrarsızlığın bedelini yurttaşlar ödemek zorunda mıdır?
7. Bankaya gelir seviyesi yüksek kişi ve kurumlar tarafından para yatırılmaktadır. Hazine "Kur korumalı TL mevduat" yöntemi ile yoksul halktan topladığı vergiler ile zengin kesimin TL'sini dolar karşısında korumaya mı geçmektedir?
8. Hazine ve Maliye Bakanlığı, dolar karşısında geliri eriyen dar gelirli kesimlere "kur korumalı" gelir desteği sunacak mıdır? Kayıpların önlenmesi için bir politikası var mıdır?
9. Son bir ayda sert bir biçimde artan dolar bir günde 7 TL'ye yakın düşmüştür. Madem dolar bir günde düşürülüyordu enflasyonun hızla artışına neden göz yumularak sert fiyat artışları izlenilmiştir?
10. Döviz tevdiat hesaplarının ve döviz cinsinden katılım fonlarının hesap sahibinin talebi üzerine Türk Lirası vadeli hesaplara dönüşmesi halinde, vade sonu kuru üzerinden hesaplanacak tutar, anapara ve faiz/kâr payı tutarından büyükse; aradaki fark TCMB tarafından karşılanacağı açıklanmıştır. Aradaki fark Hazine tarafından karşılandığında "kamu gideri" olarak bütçe de gösterilecektir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda bankaya yatırılan TL mevduatlarının faiz gelirinin kur farkının

56802

altında kalması nedeniyle ödenecek tutar “kamu gideri” olmadığından vergiler ile finansmanının da sağlanamayacağını farkında mısınız?